

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Égész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Védőre postán szállítva:	
Égész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 4
Énnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 18.

Szokatlan Házfelosztás.

(—a.) A magyar alkotmány történetében rendkívül nevezetes országgyűlés rövid életének vetett ma véget a királyi szó olyan körülmények kíséretében, amelyek alkotmányos országokban teljesen idegenek, sőt egyenesen a lehetetlenségek közé tartoznak.

Máskor az isteni kegyelem leسدése — Veni Sancte után a király szokta trónbeszéddel megnyitni az országgyűlést s a mandátumok törvényes lejártával a hálaadó isteni tisztelet után ismét a király szokta bezárni azt.

Mikor ez az országgyűlés megszületett, olyan meglepetést okozott a felső és legfelső körökben, hogy nagy zavarokban elfelejtették kérni működésükhöz az Isten segítségét s a király is irányító trónbeszéd helyett csak egyszerű levéllel nyitotta meg.

Most pedig, mikor annak időelőtti bezárására határozta el magát, egy alkotmányunkban ismeretlen tényezőt, biztost küldött maga helyett egy tábornok személyében, az is csak levelet küldött a katonai és rendőri csapatoktól megszállott parlamentbe. Hálaadó ima helyett katonai kommandó szóktól, kardcsörtetéstől és dulakodástól visszhangzott a törvényhozás épülete.

A királynak azt a jogát, hogy az országgyűlést törvényen kívüli állapotban is feloszthassa, bár a magyar közjogban nagyon vitás kérdés, sőt már a 67-es pártok is nyílt kérdésnek vallják, még a most szétküldött országgyűlés tagjainak is igen nagy része elismerte. Más körülmények közt a többséget képezett koalíció sem csinált volna nehézséget miatta.

De bántotta a törvényhozás tagjainak alkotmányos érzését az a körülmény, hogy a felelős kormány ily nagy fontosságú közjogi ténykedésnél teljesen háttérbe vonult s fedezetül a királyi biztost állította oda, kinek a közjogi szerepéről mit sem tud az ezredéves magyar alkotmány története.

Ez okozta ma az újabb sajnálatos összeütközést a korona és a nemzet között. Ennek folyománya volt az a hallatlan dolog, hogy a képviselőház ülésén nem került telolvasásra a királyi felosztató levél, feibontatlanul küldte azt vissza a Ház az elnök, — *Rakovszky* István

indítványára a királyi biztosnak, aki aztán a képviselők távoztával egy ezredessel olvastatta fel — nem a gyűlésnek, az már szerdára tűzve ki az újabb összejövetelt, — hanem a gyűlésterem összeverődött hallgatóságának.

A törvényhozás másik házában, a főrendeknél sem ment simán az országgyűlés bezárása. *Dessenffy* Aurél és *Zichy* Nándor az aranygyapjas vitéz indítványozták, hogy a képviselőházzal egyértelműleg járjanak el. *Majláth* József gróf, mint egykor Deák Ferencz, óvást emelt a felosztás ellen, *Prónay* Dezső báró pedig olyan kifakadásokat hallatott, amilyenek nem hangzottak még ei ebben a méltóságos teremben.

A parlament ülése után katonai és rendőri hatalommal bezárták és lepecsételték az országház termeit és kapuit. Vajjon nem zárták-e le vele a magyar alkotmányt is? Hisszük, hogy csak rövid időre.

Hálaadó imádság nem hangzott el ezen a szokatlan zárünnepélyen. Elég oka van rá a nemzetnek, hogy könyörögjön a királyok királyához a népek és királyok felett örökös gondviselő Istenhez, hogy annyi viszontagság után derítsen szebb jövőt hazánkra.

*

A történelmi nevezetességű eseményről fővárosi tudósítónk jelentése a következő:

Az országháza előtt.

Korán reggel megérkezett a parlamenti épület elé a rendőrség egész tisztikara, amelyet ez alkalomra az országháza elé rendelték.

A rendőrség 8 órára már felállott a téren, amikor egyszerre a Károly főherczeg kasszárnyából kivonult a katonaság. A 16. huszárezred két hadosztálya *Godré* kapitány vezetésével a képviselőház feljárója előtt, az *Andrássy* szobor előtt állott fel. A honvédhuszárezred egy százada a főrendiház feljárója előtt foglalt állást. Ugyanitt a főbejáró előtt helyezkedtek el a honvédek. Az első honvédgyalogezred két zászlóaljja vonult ki *Fabricius* honvédezredes parancsnoklata alatt.

A 38. gyalogezred három százada az igazságügyminiszterium palotája előtt és a *Báthory*-utczában állottak fel *Boolti* alezredes vezetésével.

Egy utász század is kivonult, amely a főbejárat mellett állott fel. Az egész haderő felett báró *Leitner* vezérőrnagy parancsnokolt. A katonaság elhelyezkedése mintegy fél óra hosszáig tartott. A tér fél kilenczkor teljesen megvolt szállva katonasággal és rendőrrel.

A katonák mindegyike kilenczven darab éles töltéssel volt ellátva. A nagy hadikészülődésnek korán reggel halottja is akadt. A Károly főherczeg laktanyában reggel hét órakor

amikor a legénység fegyverét töltötte egy önkéntesnek véletlenül elsült a fegyverre és a golyó a vele szemben ülő *Veréb* István 23 éves póttartalékost találta, ki nyomban meghalt. Reggel 8 órakor érkezett a Házba legelsőnek *Tóth* János háznagy. A kapukat zárva találta. Felháborodással fordult *Gyalokay* rendőrfogalmazóhoz, aki felvilágosította a háznagyot, hogy felsőbb parancs folytán csak 9 órakor nyitják fel a kapukat. Erre *Tóth* János a mellékkapun ment be a Házba.

Amíg a Ház előtt ezen hadikészülődés folyt, addig az egyetemeken nagy volt a mozgalom. A tudományegyetem hallgatói átvonultak a Műegyetemre, ahol tárogató szó mellett járták sorra a tantermeket, felszólítva a fiatal-ságot, hogy vonuljon a parlament elé. A felhívás folytán a fiatalság négyes sorokban, nagy csoportokban a képviselőház elé vonult. Mintegy 300 egyetemi hallgató nemzeti színű és fekete lobogóval átvonult Budára, a hol, *Batthyány*-téren a parlament épületével szemben állottak fel. Innen integettek át a gyászlobogóval, miközben a *Kossuth*-nótát, a Himnusz és a Szózatot énekelték.

Ezalatt az országháza előtt is a kordonon kívül eső terület benépesült. Mintegy 5—6000 ember lepte el a *Báthory*-utczát és a *Szabad-ság*-tér egy részét. Az Alkotmány-utczában a szociálisták foglaltak állást, mintegy 200-an. Az egyetemi ifjuság és a polgárság szünet nélkül hazafias dalokat énekelt.

A Házban.

A Ház kapuit a közönségnek csak fél tíz óra után nyitották ki. De azért ugyancsak eleven volt a Ház.

Reggel hét órakor jelentkeztek az első vendégek. A parlament 4. számú kapuját keményen megzörgettek:

— A királyi biztos nevében parancsoljuk, nyissák kil!

A portás kinézett a kapun, két rendőrtiszt állott ott egész ármádia rendőr előtt.

— Nekem parancsom van, hogy a kaput senki fiának ki ne nyissam! — mondta. De jelentést teszek a főnök urnak.

Ezzel *Kiszely Géza* gazdasági főnökhöz sietett, aki maga jött le a kapuhoz:

— Sajnálom, de nekem a háznagy parancsol és megtiltotta kilencz óra előtt a kapuk felnyitását.

Jóval 9 óra előtt azonban mégis bekerültek a rendőrök a Házba. *Krecsányi* rendőrtanácsos két detektívvel és 20 rendőrrel behatolt a kapun.

Mesterembereket vitt magával. Egyenesen az első emeleten lévő miniszterelnöki szobába sietett. Ebben egy szolga éppen takarított, tehát nem kellett feltörniök, bár erre is készült a rendőrség, mert lakatost hozott magával.

A szolgát kikergették s a következő percben kalapácsütések hangzottak. Rendőri karhatalommal, a telefon-központ megkerülésével direkt telefon-összeköttetést készítettek a *Bécsi Burg*, a budai királyi palota, a rendőrfőkapitányság és a térparancsnokság között.

A példátlan dologról tudomást szerzett *Dessenffy* Arisztid háznagyi titkár, aki a mi-

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szives tudomására adja nagyrabecsét vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességei megérkeztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblázzal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151,

niszterelnöki szobába sietett és Krecsányi rendőrtanácsoshoz fordult:

— A háznagy tegnap délután leszereltette az orvul és engedelmével nélkül becsempészett telefonállomásokat s megtiltotta, hogy ilyeneket felállítsanak. Tiltakozom a munka folytatása ellen s kérem, távolítsa el a munkásokat!

Krecsányi vállat vont.

— Csak tessék tiltakozni . . .

Ezzel hátat is fordított a Ház tisztviselőinek. Kilencz órára kész is volt a telefon Bécsel és a térparancsnoksággal . . .

A folyosók 9 órára telni kezdtek. Feltűnést keltett a képviselők között Szász József, a fiatal komáromi képviselő, aki honvéddhagyományi ruhában jött el.

— Ha Tisza István járhat ott honvédkapitányi ruhában, nekem is szabad . . .

Kilencz óra után 10 percczel jött be a Házba Kossuth Ferencz. Sápadt arccal szorított kezét a hiveivel, azután visszavonult a vezérekkel tanácskozásra.

Nagy aggodalommal és megdöbbenéssel hallották meg a képviselők, hogy *Justh Gyula* láza 39 és fél fokra emelkedett és az orvosai tifusztól féltik, így aligha elnökölhet az ülésen.

Negyed tíz órakor jött gróf *Apponyi Albert*.

— Ne vegyétek tragikusan a dolgot! — Inkább kacagni kell azon, hogy három-négy száz fejevellen ember ellen felvonultattak egy egész hadsereget.

A rendőrség kordont vont a képviselőház folyosóján a miniszterelnöki szoba előtt, úgy hogy a főrendiházba nem juthatni át.

Tóth János háznagy tiltakozott a harhatalom ellen, a rendőrség parancsnokánál, Krecsányi tanácsosnál, de ez a tiltakozást, visszautasította.

Bolgár Ferencz alelnök fél tíz órakor a folyosón állomásozó rendőrkordon parancsnokát magához hívatta. Ez pedig visszaüzent:

— Nekem csak a főkapitány parancsa!

Rudnay Béla főkapitány később kijelentette az elnöknek, hogy a rendőrség emberei fölött it a Házban csak ő rendelkezik. Erről a Ház elnökei jegyzőkönyvet vettek fel.

Nagy feltűnést keltett, hogy gróf *Károlyi György* szabadelpvüparti képviselő nyíltan parancsokat oszt a rendőröknek. Félrehívja a rendőrtiszteket, kihuz a zsebéből egy írást, ezek mereven salutálnak neki:

— Parancsára kegyelmes urnak . . .

Justh Gyula elnök lakására ma reggel francia nyelvű távirat érkezett Prágából. A radikális cseh képviselők sok szerencsét kívánnak a magyar nemzet küzdelméhez, amelynek sikerét egész lelkükkel kívánják.

Háromnegyed tíz órakor a párt elnökei az elnöki szobában tanácskoztak. Ott voltak: gróf *Andrássy Gyula*, gróf *Tisza István*, *Darányi Ignác*, *Kossuth Ferencz*, *Polónyi Géza*, *Wlassics Gyula*, gróf *Károlyi István*, *Thaly Kálmán*, gróf *Apponyi*, *Zichy Aladár*, *Szederkényi Nándor* és *Rakovszky István* képviselők. Arról van szó, hogy az ostromállapotot való tekintettel ne tartson a képviselőház ülést az elnök többsége viszont az ülésnek mindenáron megtartását követeli. Báró *Bánffy Dezső* még tíz órakor nincs a Házban.

Délelőtt tíz órakor végződött a vezérbi-zottság ülése. Miután közben a rendőrség kitakarodott a képviselőház helyiségeiből, úgy határoztak, hogy az ülést megtartják.

Az ülés.

Pontban tíz órakor *Rakovszky István* elfoglalta az elnöki széket. Ebben a perczen lépett be az ülés-terembe *Kossuth Ferencz*. A függetlenségi párt felállott a helyéről és zugva, harsogva hangzott a Házban:

— Eljen Kossuth!

Az újpárt megjelentezte *Bánffy*

Rakovszky elnök megnyitotta az ülést.

— Tisztelt képviselőház! — mondta. Jelen-tem a Háznak, hogy alkotmányunk és törvé-nyeink ellenére a képviselőház környeke fey-

veres hatalommal van megszállva. (Oriási zaj.)

A képviselőházban rendőrség van elhelyezve, mely az elnökség és a képviselők immunitását akadályozza. Mindannak daczára megtartja az ülést, de kijelenti, hogy ebből hasonló esetekre precedens nem lehet. (Eljenzés, nagy zaj.)

Ezután felolvasták az összehívó kéziratot.

— Kíván valaki hozzászólni? — kérdezte az elnök.

— Nem!

— Tudomásul vétetik s átküldetik a fő-rendiházhoz.

Az elnök felolvasta ezután *Nyiri Sándor* vezérőrnagy »teljhatalmu királyi biztos« leve-lét, amelyben közli, hogy a király őt küldte ki az országgyűlés feloszlatására s kinevező iratát azzal küldi meg, hogy az egybehívó kézirat felolvasása után nyomban kihirdetessék. Ki-jelenti, hogy abban a nemvárt esetben, ha e kívánságnak elég nem tétetnék s a képviselő-ház a föllosztató kézirat után azonnal fel nem oszlattatik, él a királyi biztosi felhatalmazásá-val. (Nagy zaj.)

Az elnök: Tisztelt Ház! Nekem erre nézve előterjesztésem van. A király a törvény értel-mében végrehajtó hatalmát csak a felelős mi-niszterelnök útján gyakorolhatja. Most ennek a szabálynak nyílt és czélzatos megszakításával *Janautschek* és *Barta* vezérkari tisztek kézbe-sítottak egy királyi biztos nevében királyi kéziratokat. A képviselőház elnöke csakis olyan kéziratokat fogad el bejelentés végett, amelyek formai tekintetben kifogástalanok.

A teljhatalmu királyi biztos az abszolutiz-mus terméke s az alkotmányban ismeretlen. *A királyi hatalom sem teljhatalom, csak az alkotmány határain belül gyakorolható.* (Oriási éljenzés. A Ház tagjai felállnak s tapsolnak.) *Nyiri* a katonai parancs teljesítésében jár el s polgári bíróságok által meg felelőségre sem vonható. Kéri a Házat, hatalmazza fel az elnököt, hogy az illetéktelen közegek által hozzáju-tatott borítékokat felbontatlanul visszaadja a két vezérkari tisztnak. Tiltakozik az elnök *Nyiri* levelének hangja és tartalma ellen is, amelynek illetéktelen rendelkezéseit visszautasítsa. (Oriási lelkesedés, éljenzés. Az egész Ház feláll, a sza-badelvüpart tagjai is, csak gróf *Tisza István* és gróf *Károlyi György* maradnak ülve.)

A Ház a javaslatot elfogadja.

Az elnöki széket *Bolgár Ferencz* fog-lalta el.

— A napirend ki van merítve, marad hátra a jövő ülés napirendje. Indítványozza, hogy az ülést szerdára, e hónap 21-ére tűzzék ki, amikor az interpellációs könyvet felolvas-sák. (Hozzájárulunk!) Kívánja a Ház, hogy az ülés jegyzőkönyvét most hitelesítsük? (Igen!) Az ülést így a jegyzőkönyv hitelesítéséig tel-függesztem. (Nagy zaj, éljenzés.)

Két percnyi szünet után az elnök ismét megnyitja az ülést. *Zboray Miklós* jegyző fel-olvasta a jegyzőkönyvet. Ezzel az elnök az ülést bezárta.

Szuronyok a Házban.

Fél tizenegy óra lehetett, amikor egyszerre a Ház előtt megjelent a katonai automobil és kiszállt belőle *Jalanschek* ezredes, *Nyiri* se-géd tisztje. Egy parancsot adott át báró *Leitner* vezérőrnagynak, aki nyomban a főkapitányt intette magához, majd *Fabricius Győző* ezre-dessel váltott néhány szót. A rendőrtisztek pár pillanatig tanácskoztak, azután *Gyalokay* rendőr-tanácsos harsány hangon elkiáltotta magát:

— Legénység bevonulni!

A Ház mellett felállított két csapat rendőr,

mintegy négyszáz ember egyszerre megro-hanták a Ház kapuit és mint az áradat vo-nultak a parlament épületébe. Közben a hon-védséggel szuronyt szegeztek és a honvédség a főbejáraton, *Fabricius* ezredes vezetésé-vel bevonult a Házba. A téren állók megret-tenve nézték a rengeteg fegyveres erőnek a bevonulását. Ekkor még nem tudták mi történt bent. Pár perc múlva megjelent a képviselők csoportja a kapuban.

— A királyi kéziratot a magyar ország-gyűlés visszaküldte a királynak — ujságotlák, megállapították a szerdai napirendet és az ülés véget ért. Amikor a katonák az ülés-terembe értek, ott már nem volt képviselő.

Az utcán zajosan megjelenték az izga-lomtól kipirult arcú honatyákat.

Mikor *Fabricius* a terembe érkezett csak ujságírók dolgoztak ott. A zajra a képviselők közül *Rákosi Viktor*, *Buza Barna*, *Szatmári Mór*, *Zboray Miklós* és többen a terembe ro-hantak:

— Mit keresnek a katonák a törvényhozás házában?!

Fabricius ezredes szuronyos honvédek ki-séretében fel ment az elnöki emelvényre.

— A királyi biztos megbízásából! — mondotta — felolvasom az országgyűlés szét-oszlatását elrendelő királyi kéziratokat!

Irtózatot izgalom támadt erre. Az ujság-író karzatokra szorult képviselők az ujságírók-kal együtt a *Kossuth*-nótába fognak. Fűtölés, átkozódás, szitok, gyalázó szó hangzott; az ez-redes beszédéből még egy hangot sem hal-lottak.

Báró Kaas Ivor magából kikelve kiáltotta az ezredes felé:

— Gazemberek! Rablók!

A rendőrök ráugrottak. Egyik ujságíró ve-tette magát közbe:

— Hohó! A királyi kézirat még nincs fel-olvasva! Még a maguk törvénye szerint is védi a képviselő urat az immunitása.

Ez hatott. A rendőrök körülvették *Kaas Ivort* és lesték a perczet, mikor lesz módjuk megragadni.

Tizenegy óra tíz perczkor befejezte a hon-véde ezredes a királyi kézirat »kihirdetését.« A *Kossuth*-nóta még zugott.

— Most pedig felszólítom a jelenlevőket, hogy hagyják el a termet.

A honvéde ezredes kiadta a parancsot:

— Minden hivatalos helyiséget lezárni, lepecsételni! Senki sem maradhat a Házban.

Sok összeütközés és izgalom után ki is üresedett a Ház.

Tizenegy óra után nagy éneklés hallatszott a Házból. A képviselőház szolgálata személyzete jött kifelé dalolva a *Kossuth*-nótát és éltetve a függetlenségi pártot. Fent ugyanis tudomásukra adták, hogy további rendelkezésig hazabocsát-tatnak. Kiköltötték a portást is, mivel az ösz-szes ajtókat lepecsételték.

Pontban tizenkét órakor a 38. gyalogez-red kirendelt zászlóalja parancsot kapott az elvonulásra. Utána megindult a 16-os huszár-ság osztálya, majd a honvéd lovasság is zajos kürtszó mellett lépésben távozott. A honvéd gyalogság egynegyed egy órakor vonult ki a Házból és sorakozott a parlament előtt.

Félegykor elvonultak a honvédek is, mi-alatt a mellékutcákban várakozó tömeg egyre harsogta:

— Éljen a magyar vezényszó!

— Éljen a magyar hadsereg!

— Éljenek a magyar honvédek!

A tisztek kardjaikkal tisztelegtek az éljen-zésre. Egy órára már minden csendes volt a parlament körül, csak a rendőrség állott még őrt, amíg az utolsó ember is eltávozott.

A főrendiház.

A főrendek közt is nagy az izgatottság az ülés megnyitása előtt.

A főrendek sürűbben kezdenek gyüle-kezni és a hangulat is élénkebb lesz. Beszélnek róla, hogy ünnepélyes óvást emelnek a felosz-latás ellen, de beszélnek arról is, hogy ha *Nyiri* királyi biztosi kinevezése nincsen ellen-jegyezve, akkor a feloszlató kéziratot nem

is olvassák fel és Nyiry kinevezését nem ismerik el.

Báró Prónay és Bóthy Zsolt hevesen vitatkoznak a Ház egyik sarkában. A megjelenetek közt ott lehet látni gróf Széchenyi Béla koronórt, a főpapok közül gróf Csáky váci püspök és Fehér Ipoly jelentek meg. A pénzügyi világ szépen van képviselve, Kornfeld, Lánczy, Hatvani Deutsch is ott láthatók.

Gróf Csáky Albin elnök megnyitja az ülést. Felolvassa báró Fejérváry levelét, amelyben az ülés összehívására kérte föl és értesítette a királyi kézirat megérkezéséről. Következik a kézirat fölolvása.

A főrendek felállnak.

A királyi kézirat az országgyűlés elnapolt üléseit újra megnyitja.

Gróf Majláth József, a legutóbbi főrendiházi ülésen feltűnt ellenzéki szónok határozati javaslatot nyújt be, amelyben előre is a bekövetkezendő feloszlítás ellen és hivatkozik az 1848: XL. t. cikkre.

Báró Prónay remegő hangon izgatottsággal teli áll föl és élesen Csáky szemébe meresztve szemét, kérdi, tudomása van-e róla, hogy katonák állanak a Ház körül és rendőrök nyomultak a Házba.

Ugyanekkor jött a híre a képviselőház ülése befejezésének és egyszerre csak azzal a hírrel érkezik va aki, hogy honvédek törtek az országgyűlés házába. Ez a hír nagy izgatottságot keltett.

— Szégyen gyalázat! — hangzott mindentől.

Majd rámutat Prónay a mostani kormányrendszer aljas törvénytételeire és hozzájárul Majláth tiltakozó óvásához, de szíve egész haragjával és lelkének fölháborodásával.

Majd a lengő, fekete szakálu, tisztos férfi mély megindulással, sirásba csukló hangon fejezi be a beszédét:

— Isten áldása legyen a hazánkon és átok, és ezerszeres átok a hazaárulókon! És magasra emeli az öklét.

Gróf Csáky elnök kijelenti, hogy a Házban nincs fegyveres erő. Továbbá bejelenti, hogy két királyi kézirat érkezett. Az egyik királyi tejhatalmu biztosnak a kinevezéséről szól.

— Ki az? Olyat nem ismerünk! — Hangzik minden oldalról.

Gróf Desseffy Aurél ajánlja, hogy a képviselőházzal egyértelmű határozatot hozzanak.

Gróf Csáky elnök kérdi, hogy Majláth javaslatát elfogadják-e?

— Igen! — Nem! — hangzik mindenfelől.

— Tehát egyhangulag elfogadják a méltóságos főrendek! — mondotta a ház elnök.

— Itt többen nem fogadják el. Kérünk szavazást! — kiáltja Prónay és attól fogva szakadatlanul közbeszól és indulatosan kiáltozik.

Csáky elnök a királyi kézirat fölolvastatásához fog. A teljhatalmu biztos kinevezéséről szóló irást dühös kiáltásokkal fogadják.

— Ilyent nem ismerünk! — Hogy hívták azelőtt ezt a Nyiryt?

Prónay pedig harsányan szót kér az irás fölolvása után.

Majd az elnök néhány zárószót mond. Bánatának, szomorúságának ad kifejezést és a ködről beszél, amely most közéletünkre bocsátkozik. Beszéde végén egy harsány hang lekiált az elnök fölötti karzatról:

— Eljen az alkotmány!

— Eljen, éljen! — visszhangozák a főrendek és kezdenek szítozslani.

A jegyzőkönyv hitelesítésénél azonban váratlan vita keletkezik:

Prónay egymásután teszi a kifogásokat. Többek közt azt, hogy ez a szó: legkegyelmesebb, a feloszlításról szóló kéziratról elmaradjon.

A vita során gróf Zichy Nándor is föláll, a jegyzőkönyv hitelesítéséhez szólván, és kifogásolja, hogy gróf Desseffy Aurél indítványát,

amely szerint a főrendiház, úgy mint a képviselőház tette, ne olvastassa föl a királyi kéziratot és amelyet az elnök nem bocsát vitára, azért nem lehetet benyújtani, mert az elnök azt megakadályozta.

Báró Prónay ajánlja, hogy ezt a tényt jegyzőkönyvbe vegyék és ezt a főrendiház fölállással megszavazta.

A királyi kéziratok.

Ő császári és Apostoli Királyi Felsége a magyar országgyűléshez a következő kegyelmes királyi leiratokat méltóztatott intézni:

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországnak és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Hivünk! Magyar miniszteriumunk előterjesztésére a jelen országgyűlést 1905. évi december 18-án kelt leiratunkkal elnapolt üléseit, a hivatkozott leiratunkban megállapított határnap megváltoztatásával, ezennel tolyó évi február hó 19-ére összehívottnak nyilvánítjuk.

Kikkel ez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február tizenegyedikén.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországnak és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ikére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Hivünk! Minthogy a magyar országgyűlés feloszlítását mai napon kelt királyi leiratunkkal elhatároztuk, ennek fognatosítása végett öszintén kedvelt hivünket nagyméltóságú székelyi Nyiri Sándort, belső titkos tanácsunkat, vezérőrnagyunkat és a székesfehérvári V. honvéd kerület parancsnokát teljhatalmu királyi biztosunkká kineveztük és kiküldöttük. — Miért nektek királyi hatalmunknál fogva meghagyjuk és megparancsoljuk, hogy az általunk kinevezett királyi biztos minden rendelkezéseit teljesíteni, azoknak engedelmeskedni és királyi parancsunknak hódolni, az ellenszegülőket érendő törvényes büntetés terhe alatt alattvalói és törvényes kötelességeknek ismerjétek, különben nem cselekedvén.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február hó tizenhetedikén.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Mi Első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországnak és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendek és képviselőinek, kik az általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Hivünk! Minthogy az országgyű-

lésnek többséggé szövetkezett pártjai ismételtén hozzájuk intézett felszólításunkra törvényben biztosított királyi jogaink sérelme nélkül elfogadható kormányzati alapon kormányváltását állhatosan magtagadták és ennél fogva szívünk sajnálatára, az ország érdekében hasznos tevékenységét ettől az országgyűléstől nem várhatunk, magyar miniszteriumunk előterjesztésére az 1905. évi február hó 15-ikére összehívott országgyűlést feloszlottnak nyilvánítjuk fentartván magunknak új országgyűlésnek mielőbbi összehívását.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszázhatodik évi február hó tizenhetedikén,

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Ujabb részletek.

A tegnap történeléhez éjszakai telefontudósításunk még a következő részleteket jelentette:

A tegnapi hirdetett pártértekezletek elmaradtak. Csak az alkotmánypárt tartott konferenciát, amelyben Andrássy Gyula grótot ünnepelték.

A cseh radikálisok Fusth Gyulához üdvözlő táviratot küldöttek, hangsúlyozva, hogy a germanizáló, kiélt Ausztria abszolutizmusát össze kell törni. Ezt a dinasztia jól fölfogott érdeke is megkívánja. Az üdvözlő távirat szövege francia nyelvű volt. Ilyen volt a válasz is.

A kormány kommunikét adott ki a M. T. I. utján.

A tegnapi eljárás a kormány szerint törvényes volt. Arra nézve, hogy a fölloszlato kézirat nem szól az egybehívásról, a kommuniké szerint precedensül szolgálhat az 1896-ik évi október 5-én végbement fölloszlítás, amely pedig királyi trónbeszéddel történt.

A királyi biztos kinevezése is törvényes volt. A felségjog a királynak kétségtelen joga Gyakorolhatja személyesen, de biztos utján is — véli a közlemény. A biztos föllépésének teljhatalmu jellege pedig pedig csak erre az alkalomra szólt.

Ami a végrehajtás formáját illeti, csöppet sem volt erőszakos. Maga Nyiry meghagyta Fabriciusnak, hogy — a legudvariasabban bánjanak el a képviselőkkel.

Megható volt a honvédség kényszerű szereplése.

Kaas Ivor báró, akit rendőrök vezettek ki, Rákosi Viktor, Buzs Barna s a többiek rászóltak a katonákra:

— Látjátok fiuk, most ölik meg a magyar alkotmányt. Ti, magyar honvédek türitek ezt! Negyvennyolcban nem türitek el a honvédek.

A katonák szeme könybe lábadt. A képviselők ekkor így szóltak:

— Hagyjuk őket, nem tehetnek róla. Hiszen magyar emberek ők is.

A katonaságot végtelenül deprimálták ezek a szavak. Még a százados szemében is köny csillogott.

— Nézzétek, hallattszott a képviselők sorából, a százados sirl!

A százados erre természetesen keményen kidüllesztette a mellét s távozásra szólította a képviselőket.

A rendőrök szerepe utálatosan antipatikus volt. Még a képviselőházi tisztviselők hivatalos helyiségébe is betolakodtak. Így Ihassy iroda-

igazgatót java munkájában zavarták meg s föl-szólitották, hogy azonnal távozzék.

Az *egyetemi ifjak* budai fölvonulását a rendőrség fölsláta. Az ifjak újra összeverődtek s a Margit-hidon már ismét tüntető menetben vonultak keresztül.

A békés tüntetést, amely a köruton hatalmas arányúvá nőtt, a rendőrség brutalitása a Népszínháznál hátba támadta s szétkergette. *Zaymus* műegyetemi hallgató megsebesült. Az ifjuság zászlait elkobozták.

A tudomány-egyetemet a rektor bezárta.

A német félhivatalos esti lapja írja, hogy az új főispánok a király rendeletére székhelyükre utaznak s ott várják be a kormány további intézkedéseit.

Főispánokról levén szó, megemlíthetjük, hogy tegnap volt a hódmezővásárhelyi installáció. Csendőrség, katonaság asszisztenciája mellett, bizottsági tagok nélkül.

Hertelendy Ferencz zalamegyei főispán megkapta fölmentését.

Előadás a népdalokról.

A Katolikus Kör előadási sorozatában érdekességével és elevenségével kimagaslott a tegnapi előadás. A népdal egy ihletett, lelkes hivatás, *Géczy* Lajos nyug. püspökségi főtiszt töltötte be az egész matinéet egyetlen előadással. De ez az előadás olyan volt, hogy mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a közönség. A líra tündéri világába vitte hallgatóságát *Géczy*, hogyne kísérték volna örömmel! És a mellett *Géczy* erre a kellemes utra a legalkalmasabb kalauz. Kitűnő zeneszerző, aki a líra világában a saját szerzeményeivel is tud gyönyörűséget okozni a közönségnek. Dalai egytől-egyig hivatásos zeneszerzőre vallanak. Nem maradt azonban a zeneszerző mögött a felolvasás sem. Széles lemesen, ötletesen adta elő *Géczy* a mondani valóját s a legkomolyabb dolgokat is élvezetes, könnyed formában tudta megkedveltetni hallgatóságával. A kitűnően sikerült előadást, melyet lapunkban közölni fogunk, a közönség viharosan megtapsolta; hasonló zajos tetszésnyilvánítások kísérték az előadás közbe szőtt egyes dalokat is.

Ezek a közbeszótt dalok adták meg *Géczy* előadásának a speciális jelleget. Rézben a felolvasó saját szerzeményei voltak. (Endrődi Virágéneke, *Géczy* verseire: Tárogatóm bus hazámon végig sir, A nefelejts, A csapodár, Gyere babám s a Köszöntlek édes Váradom cz. keringő, Petőfi szövegére Hortobágyi korcsmárosné, angyalom, Nem tudom, mi lelt ma engem, továbbá *Belezna* Antalnak dr. *Krüger* Aladár versére írt gyönyörű kurucz dala és *László* Kálmán »Büszke turul« cz. kurucz éneke. Egyik szebb, mint a másik, az előadók pedig hivatott művészek. Két énekszám duett volt, amelyeket *Tutsek* Ferenczné és *Csipek* Sándorné adtak elő, frappáns hatással, pompás összetanulással, igazi művészettel.

Lehoczky József két dalban tenorjának lágyágát és kifejezőteljes hajlékonyságát juttatta zajos tapsok között érvényre. Rendkívüli hatást aratott *Lobermayer* Gyula erőteljes basszusa. Mély érzés-el, művészettel énekelt s viharos tetszésben volt része. Az egyes zeneszámokat *Resch* Mihály kísérte zongorán, igen sikerülten, pontosan, diszkrétül. Ugyancsak *Resch* Mihály szerzeménye volt egy pompás bevezető ábránd, amelyet a szerző zongoraki-

sérete mellett *Eisele* Sándor játszott hegedűn meglepő könnyedséggel, virtuozitással.

A jelenvolt nagyszámú közönség soraiban a következőket láttuk:

Bozóky Gyuláné, Bozóky Nóra, Belezna Antalné, Bérczi Jánosné, Bérczi Mariska és Erzsébet, Balogh Kálmáné, Buhl Emilné, Buhl nővérek, Csipek Sándorné, Eisele Sándorné, Fülöp Etelka, Farkas Etelka, Géczy Lajosné, öz. Grunwald Henrikné, Gödör Lászlóné (Mező-Telegd), Herkner Lidike, dr. Habókay Béláné, Hering Erzsike, Jancsó Lajosné, dr. Kazay Kálmáné, öz. Krüger Viktorné, dr. Krüger Aladárné, Király Ilka, Kovács Józsefné, Király Ilona, Kolthay Gyö-zdöné, Keledy Erzsébet és Margit, Karakas Gizella, Lehoczky Józsefné, Lobermayer Gyuláné, dr. Molnár Imréné, Molnár Ilonka, Mayr Erzsike és Mariska, Makovics Sándorné, öz. Nagy Gyuláné, Nesztor Józsefné, öz. Olasz Akosné, Pékánovits Imréné, Pékánovits Margit, Resch Mihályné, Schlauch Jozefin, dr. Szolcsányi Hugóné, Stark Róza, Sal Ferenczné, dr. Személyi Kálmáné, Saghi Terézia, Szeghy Jolán, Szlafkay Józsa, Stauber Józsefné, Stauber Ida, öz. Salamon Béláné, Szentkeresztyné, Sélley nővérek, Tar Klementin, öz. Tutsek Ferenczné, dr. Tóth Mihályné, Ulfert Józsefné, öz. Vidovich Bonaventuráné.

Dr. Bozóky Alajos, Balogh Kálmán, Belezna Antal, Bodnár Imre, Buzási József, Bertram Brumó, Beke Boldizsár, Balázsovits Jenő, Cserey Dezső, Dus László, Ernyi Gilkert, Fetser Antal, Fráter Kálmán, Guta Márton, Gödör László, Heilinger József, Huszár Lajos, Hesz Agoston, dr. Hoványi Gyula, Imrik Gusztáv, Jancsó Lajos, Kovács József ifgy, Karsch Lollion, dr. Krüger Aladár, Karakas Károly, Kelemen Kálmán, Kolthay Viktor, Kovács Károly, Körtész Miksa, Karácsonyi János, Lestyán Endre, Lukács István, Mayer Antal, Makucz Ernő, Mártonffy Zoltán, Maróczy János, Mertz Nándor, Novotnyi S. Alfonz, Nevhrál István, dr. Nemes Gábor, Nagy Márton, Obendorf Károly, Országh Antal, Peszeky Ferencz, Pékánovits Jenő, Peiser Károly, Réz Mihály, Rendes Vidor, Széchenyi Jenő, Strak Gyula, Szabó Imre, Székely Sándor, Saghy Gyula, dr. Szolcsányi Hugó, Sztari I János, Sztarill Ferencz, Schweiger Ede, Tóth József, Ulfert Lajos, Ujlaky Rezső dr. Vucskics Gyula, Várady István, Vinkler József, Zsálik Privát.

NAPROL-NAPRA.

Szebb jövő felé.

Örömmel írjuk meg ismétlen, hogy a keresztényszociálizmus, amely zászlót bontott egyházmegyénk békésmegyei részében a csorvási keresztény munkásegylet megalakításával, diadalmasan viszi zászlaját tovább, tovább. Most mi — *megyünk előre* s a szociáldemokrácia hátrál lépésről-lépésre ott, ahol az üdvös, apostoli munka annyi sürgetés után végre megindult.

Szirtes Antal csorvási lelkész, a mozgalom egyik legagilisabb vezetője és kezdeményezője legujabban ezeket írja nekünk:

— Ahol a hittagadó szociáldemokrácia először aratott diadalt, ahol a Mária-társulat vezetője állott be konkolyhintőnek, ahol az egykor ragyogó példájával tündöklő katolikus parasztember a vallástalanságnak nyitott temlomot, ahol az istenitisztelet ideje alatt minden vasárnap gyűlést tartottak a szociáldemokraták, ahol még mostanában is úgy szónokolt a bibliás férfiú, hogy »lökjük le Istent az égből, minek foglalja ott a helyet?«, ahol az első munkászendülés keletkezett hazánkban, ahol a nemzetközies négy száz tántoríthatatlan katonával dicsekedtek: a hirhedt Csorváson annyira megcsömörített a nép a hazaáruló és vallásüldöző szociáldemokrata eszméktől, hogy most lángoló lelkesedéssel hordozza a kereszt zászlaját

mindenfelé. Az ujonnan alakult Keresztény Munkásegyletnek már háromszáznyolcvan tagja van és bármerre mennek a tagok, terjesztik a tevékeny kereszténység boldogító eszméjét. Ha a szomszéd községekből valamelyik tagnak vendége érkezik, elvezeti a keresztény munkásegyletbe, ahol az illető megszereti a keresztény egyesülés eszméjét és keresztény lapokkal, röpiratokkal és programmal tér hazájába, mint a szociáldemokrácia kérlelhetetlen ellenfele. Csorvásiak vitték a keresztény szociálist must Gerendásra, Békéscsabára, ahol már magasan lobog a diadalmi zászló. Gyulára, Kondorosra és Kigyóásra is mente már lelkes tagok, és többek szívében elhintették a jó magot, melynek a tavasszal ki kell kelnie. Békéscsantandrásról is ígérkezett már vendég, hogy eljön a szociális működést tanulmányozni. Csak lengetni kell tehát a zászlót, a kereszténység eszméje örökifju, a kereszténység szociális politikája egyedül üdvözít.

Igy a levél, amelyet tette serkentő munkánk közben oly sok lelki gyönyörűséggel és meglepéssel olvasunk. Ahonnan ilyen biztató kilátás nyílik a jövőbe, ott még nincs elveszve minden. Ott még nem késő a munka. Jó kezdet ez, ha k sön indul is s a jó kezdesnek mindenkor jó hagyás a vége. Avagy ne töltsön-e bennünket reményvel, bizakodással s ne ösztönözzön-e ujjabb, meg ujjabb küzdelemre az a fölemelő tudat, az a gondviselészerű fordulat, hogy éppen a magyar agrárszociális mozgalmak kezdőpontján, Békésmegyében indítja meg a keresztényszociális akciót a nagyváradi latinszertartásu egyházmegye.

Előre tehát a megkezdett irányban, az igaz ügy keskeny törésén, csapásán. Tapossuk szélesebbre, hogy biztosabban, gyorsabban, praktikusabban haladhassunk.

Ne bolyongó tüzek legyenek ezek a békési örömlángok, amelyek rövidebb-hosszabb imbolygás után kialszanak, elvesznek az éjszakába.

Gyullasza lángra az egész széttagolt egyházmegyét, hogy a megnyugovás szent tüzében égjen s a keresztényszociálizmus színaranyát olvasza ki a szívek mélyéből.

Vasárnapi számunk egyik érdemes görög katolikus pap munkatársunk nagybecsű hozzájárulását közölte a *keresztényszociális kurzus* előkészítéséről. Mai lapunk keresztényszociális szempontból fölötté fontos, kedves falusi képet közöl egy görögkatolikus plebánia életéből. Fogjunk már egyszer kezét atinok és görögök. Dolgozzunk. Szántsuk föl az egész egyházmegyét a békési kezdeményezés nyomán. A kereszt diadala nem maradhat el. Haladunk egy szebb jövő felé. (h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Február 25. A főgimnáziumi ifjuság matinéja
Márczius 8. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Márczius 22. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Április 5. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Május 5. Kath. liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket *hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Dies irae.

A tegnapi haragos, végzetes nap feszült kíváncsiságot keltett országszerte. Városunkban is általános izgatottsággal leste mindenki a nap eseményeit. Palotában, bérházakban, viskókban, a piacon, de még a pálinkamérések előtt is. Hogy a lapok rendkívüli kiadásban emlékeznek meg a nap fontos eseményeiről, köztudomású volt. Már a kora délelőtti órákban zaklatták mindenkit, akinek csak valami néven nevezendő érintkezése lehet a sajtóval, ha tud-e valamit s ha igen, mit. Ebbe az általános bizonytalanságba gyújtotta a hírszolgálat világosságát a mi *rendkívüli különkiadásunk* amely délelőtti jelent meg, tömören, cikornyátlanul ismertette a nap historikumát. A lapot, mely az összes helyi újságokat jóval megelőzte, egy-kettőre szétkapkodták, ugyannyira, hogy a főtrafik embere egyenesen a gyorsajtó mellett várta a készülő példányokat. A közönség tehát a Tiszántul révén értesült először az *ítéletidő* beharangozásáról. Meg kell még jegyeznünk, hogy a különkiadást még *technikai baleset* is hátráltatta, különben jóval előbb már a közönség kezében lett volna. Vidéki olvasóink a nap folyamán késő délutánig fölkerestek bennünket, úgy hogy alig győztük őket válaszszal telefon utján. Mondanunk is fölösleges, hogy ezt kész örömet végeztük el. Hiszen jó jel az, ha a közönség végre a maga sajtója iránt is kezd érdeklődni.

Különkiadásunk anyagát egyébként vidéki olvasóközönségünk ezuttal is megtalálja mai számunkban.

A városban különben tudvalevőleg egymást érték a lapok különkiadásai a délutáni órákban. Az utcákon mindenütt csoportok verődtek össze s különbözőképp kommentáltak a napot. A jelent s a közeljövőt. Tegnap aligha volt a városban irni-olvasni tudó ember, aki újságot ne vett és felnőtt ember, aki ne politizált volna. Hiszen széles Magyarországon mindenütt ez volt a tegnapi hangulata. Eme rettenetes napján az Isten haragiának.

—ey.

* **Személyi hír.** Dr Várady Antal udv. tanácsos sziniképezedei igazgató, hirneves író tegnap városunkba időzött rokonainál s egyuttal felkereste ismerőseit.

* **A kolozsvári plebánosválasztás.** A Bíró Béla főesperes halálával megüresedett kolozsvári plebániára a hitközség mint kegyur e hó 25-én prezentál választás utján, amely a plebani hivatal épületében fog lefolyni. A plebániára az erdélyi egyházmegyei papság sorából többen pályáznak. Mikes János gróf gergyóalfalvi plebánost, akinek a választásnál erős sánczai voltak, az erdélyi státus igazgatótanácsa a beteges Jung-Cseke Lajos apát-plebános lemondása következtében a napokban székelyudvarhelyi plebánossá választotta. A kolozsvári pályázók száma így egygyel kevesbedett. Komoly jelöltek: Pál István, a státus előadója, or Hirschler József prefektus és Szekeres József plebános. A választás elé az egész erdélyi katolicizmus nagy érdeklődéssel néz.

* **A költségvetés jóváhagyása.** A decemberi közgyűlésen tárgyalta le Nagyvárad város törvényhatósága a város 1900. évi költség-előirányzatát. A belügyminiszter a költségvetést jóváhagyta, 47 százalékos közköltséggel; azonban egyes pontokra észrevételeket tesz. Így kifogásolja, hogy a személyzeti létszám és illetmény nincs összhangban a szervezeti szabályzattal; felhívja a várost, hogy eziránt sürgősen intézkedjék s 3 hónap alatt az átdolgozott szervezeti szabályrendeletet jóváhagyás

végezt terjessze fel. A Csesztivó-alapra megszavazott 1000 koronát a többi alapok költségvetésével együtt elybenhagyja. Jelentést vár arra nézve, hogy a csatornázási adóra felvett 14124 kor, mily szabályrendeleten alapszik; továbbá a villamos telep tisztviselői és irodai alkalmazottai czimén felvett 23390 korona, mily szervezési rendelkezéssel van megállapítva.

* **Hat ülés egy héten.** Ezt a hétet ismét a különböző bizottságok foglalják le a városházán. Mindennapra jut egy ülés. Ma kedden, február 20-án délután 4 órakor a városi árvaház választmánya, — holnap, szerdán délután 4 órakor a városi tanács ülésezik a tisztviselők fizetésrendezésének tárgyában, ugyancsak szerdán, február 21-én d. u. fél 5 órakor az iparoktatási bizottság a folyó ügyeket tárgyalja — február 22-én, csütörtökön iskolaszéki ülés lesz; — február 23-án, pénteken délután 3 órakor a gazdasági bizottság tartja ülését a csatornázási szabályrendelet tárgyában; — míg szombaton, február 24-én d. u. 4 órakor a villamos felügyelő bizottság tárgyalja a villamos személyzet szerződését.

* **A hercegprimás a gyermekbálok ellen.** A gyermekbálokról eltelő formában elmondottuk már a magunk véleményét. Most farsang utójához közeledve nem kis bb tekintélyre utalunk, mint a magyar hierarchia fejére. Vaszary Kolos biboros hercegprimás legújabb körlevelében foglalkozik többek közt az iskolagyermek tanczmulatságaival is a melyeket gyakran az iskola helyiségeiben rendeznek. A hercegprimás a többi közt ezt mondja: Nem szükséges bőveben fejtegetnem, mily kártékony hatásuk ugy egészségi, mint pedagógiai szempontból a kétnemű gyermekeknek ez együttes tanczmulatságai. — Csak arra alkalmasak azok, hogy a tulzsfolt s a porral telt helyiségben felhevülő gyermekek szervezetébe a legkülönbözőbb betegségek csirait oltás és hogy a józan nevelés ártalmára a gyermeki lélek friss üdeségét és természetességét hervasszák el. Az iskolai igazgatóknak, tanítóknak jelenléte és ellenőrzése sem képes megakadályozni azt a romlást, melyet e tanczmulatságok a fogékony gyermeki lélek benső világában végeznek. A katolikus iskola szellemével és feladatával pedig mindenképpen ellenkezik, hogy színlelvé legyen oly mulatságoknak, melyek a gyermek erkölcsi akarátának erősítésére irányított fáradságos törekvések eredményét nemcsak kétségessé teszik, hanem egy-két nap alatt meg is semmisíthetik. A hercegprimás végül legszigorubbán megtiltja az ilyenféle tanczmulatságoknak katolikus iskolákban való rendezését s általában megtiltja, hogy a tanköteles elemi és ismétlőiskolagyermek számára ily mulatságok rendezését megengedjék.

* **Halálozás.** Egy derék matróna özv. Mäger Ferenczné szül. Gosztanyi Karolin haláláról mély részvételt értesülünk. Az elhunyt köztisztviselőben állott urnő özvegye volt néhai Mäger Ferencz rajztanítónak, aki 1841-től egész 1870-ig a nagyvárad elemi iskoláknál és a róm. kath fitanítóképezdénél működött mint rajztanár s 1893-ban halt el. Az elhunyt agnő közeli rokonságban állott özv. Grunwald Henrikné urnővel. Temetése ma, kedden délelőtti háromnegyed 9 órakor lesz a Hármasczai gyászaházból. A családi gyászjelentés a következő:

Fájdalmas szívvel jelentjük magunk, valamint a rokonság nevében, hogy felejthetetlen nagynénénk, sógorné és rokonunk özv. Mäger Ferenczné született: Gosztanyi Karolin életének 67-ik évében, folyó évi február hó 18-án d. e. fél 12 órakor, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre

szenderült. A boldogultnak hült tetemei febr. 20-án délelőtti fél kilencz órakor fognak a Hármasczai-utca 17. szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi plebaniá-templomban tartandó engesztelő szent mise-áldozat bemutatása után a központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességre az elhunyt rokonai és barátai tisztelettel meghívotnak. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Grunwald Henrikné, gyermeke és unokái; id. Molnár Györgyné és gyermekei, özv. Gosztanyi Ferenczné, Schwarcz Gézáné és özv. Janky Antalné.

* **Villamos vasut a fürdőbe.** Idestova elérkezik a fürdőidény s Nagyvárad város közönsége ez évben ismét nélkülözni fogja az alkalmas és megfelelő közlekedési eszközöket. Az államvasutak ugyanis nem hajlandók szaporítani a fürdővonatokat, a közuti vasut tudvalevőleg beszüntette már tavaly a fürdőközlekedést s egyelőre nem számíthatunk, hogy a fürdőbe kiépítse a villamos vasutat. Hankovits Ferencz gyógyszerész és Komzsik Alajos, a Félix-fürdő bérlője engedélyt kértek a minisztertől, hogy Nagyvárad és a két fürdő között kiépíthessék a villamos vasutat s ezáltal olcsó és gyors közlekedést biztosítsanak a fürdőbe. A kereskedelmi miniszter a kérelmet véleményezés céljából leküldötte Nagyvárad városának. A város közönségének éppen ugy érdeke a villamos vasut mielőbbi kiépítése, mint a fürdőnek, s így a város tanácsának oda kell törekedni, hogy a villamos vasut társaságot a fürdővonal mielőbbi kiépítésére szorítsa, ha pedig ez nem sikerül, Hankovits és Komzsik kérelmét legmelegebben kell pártolni a miniszternél, nehogy hosszú időkre elmaradjon az építés. Az teljesen közömbös a városra, hogy ki építi a villamos vasutat a fürdőbe, csak építsék mielőbb. Hiszszük, hogy a városi tanácsnak is ez a álláspontja, mert ez felel meg a közlekedésnek s a közönség óhajának.

* **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** Nagyvárad város kisebb fizetésű tisztviselői és alkalmazottai, mint irtuk, kérvényt adtak be a város törvényhatóságához, amelyben a 2000 koronáig terjedő fizetéssel dotált tisztviselők és alkalmazottak részére 15 százalékos drágasági pótlékot kérnek. Ez a kérelem nemcsak igazságos, de a viszonyoknak megfelel, mert a mostani óriási drágaság azokat a szegény tisztviselőket sújtja legjobban, akiknek családjukkal együtt pár száz forintból kell megélni. — Ragány János főszámvevő tegnap előterjesztést tett a tanácshoz, amelyben javasolja, hogy a törvényhatóság a 2000 koronán alóli tisztviselők részére 1906-ra 12 százalékos drágasági pótlékot szavazzon meg; míg a nagyobb fizetésűeknek 10 százalékos, Ezen az alapon a házipénztára 50589 K. 36 fillér, a közuti alapra 1773 K. 60 fillér, a vízvezetési alapra 1361 K. 90 fillér, az árvaházi alapra 72 korona esik, összesen tehát 53796 K. 86 fillért igényelne a drágasági pótlék. Ha azonban az összes tisztviselők egyformán 10 százalékos pótlékot kapnának, erre 45884 K. 75 f. fedezet kellene. A 2 százalékos különbözet tehát 7912 K. 11 fillérbe kerülne. A főszámvevő a fedezetre vonatkozólag rámutat hogy az előbbi években is a költségvetés keretén belül fedezetet talált a drágasági pótlék s így most is megbirja a város költségvetése. Ha azonban nem telne ki, függő kölcsönből fedezze a város. A törvényhatóság azonban előre láthatólag méltányosabb lesz s meghallgatja

nyomorban szinylődő kisebb tisztviselők kérelmét s megadja a 15 százalék drágasági pótlékot.

* **Uj görögkatholikus esperes.** A Sipos István volt révi esperesplébánosnak a szatmármegyei Remetemezőre történt kinevezése folytán megüresült révi plébániára Radu Demeter nagyváradi görög szertartású katolikus püspök Laurán Pál dr volt esztrói plébánost nevezte ki ugyancsak Szatmármegyéből s egyben megtette a sebekörösi kerület esperesének. Az új esperes ünnepélyes beiktatása mult vasárnap, e hó 18-án ment végbe Réven. Az installációt Laurán Agoston dr pápai prelátus, görögszertartású püspöki helynök, nagyváradi apátkanonok, az új esperes nagybátyja végezte szép szertartások között, a teljes számú kerületi papság asszisztenciájával. Az ünnepélyes szentmise a Szentlélek segítségül hívásával reggel 9 órakor vette kezdetét. Evangélium után Laurán prelátus beiktatta az új esperesplébánost hivatalába, majd a szószékre lépett, ahonnan előbb az új lelkipásztorhoz intézett szárnyaló szavakban intelmeket a papi méltóságról, annak köteleméről majd a hívekhez fordult beszédében, akiket a mai kor romlottságával szemben bünbánatra szólított. A megható szentbeszéd után az új esperes ment fel a szószékre s helyenkint költői lendületű prédikációban szólott a néphez. A békétlenségről szólott, amely a világon átvonul s szembeállította az áldatlan küzdelemmel Krisztus békességét. Az istentisztelet után, amely a hívő népek nagy lelkiépülésére szolgált Bicsy János főerdész vendégszerető házában barátságos, magyaros ünnepi ebédhez ült a papság. A fehér asztal mellett aztán persze tósztokban sem volt hiány. Elsőnek Hollósy Gyula révi körjegyző köszöntötte fel Laurán vikáriust, akit a társaság lelkesen ünnepelt. Laurán Agoston püspöki helynök a magyarromán testvériségre ivott áldomást.

* **Biharvármegye pénze.** Biharvármegyének 160781 korona és 1 fillér készpénze van elhelyezve a Leszámitoló és Jelzálogbankban. E letett összeget most a megye ki akarja venni a bankból, mivel azonban a betét nem volt egyik félévi zárlattól a másikig elhelyezve, az esedékes kamatból egy félszázalék vissza fog tartatni. E károsodást elkerülendő, a bank átiratot intézett az alispánhoz, és kéri, hogy az említett összeg továbbra is hagyassék bent.

* **A felsőábrányi gazdasági iskola.** Felsőábrány községnek volt gazdasági ismétlő iskolája, azonban nem volt hozzá gyakorló telepe. A közigazgatási bizottság egyik véghatározatában végre is kimondja, hogy az említett község tartozik az iskola mellé gyakorló telepet adni, melynek területe nagysága minimum 100 négyszögöl telket. Az iskola tanítója a jövedelemből csupán 20 százalékot kap, a 80 százalék pedig a község vagyoni jövedelméül tekintendő.

* **Gát a Körös mentén.** Varró Domokos állami főmérnök a mezőtelegdi Körös mentére reátöltés építési engedélyt nyert; az új töltés a Körös kiöntései ellen felerészben Mezőtelegd, felerészben pedig Telegdy József birtokát menti meg. Ezért indítványt nyújt be a főmérnök, hogy a költségek felerészét Mezőtelegd község, felerészben pedig Telegdy fizesse. A gátak pedig Telegdy birtokán lesznek építendőek, miért is köteleztessék ezt eltérni. A védgát az állami utat is védeni fogja.

* **Jegyzők kérelme.** Biharvármegye jegyzői kérelemmel járulnak a közgyűléshez, hogy a szabadság, vagy betegségük idejére helyettes adassék. Eddig ugyanis, ha valamelyik jegyző szabadságon volt, vagy betegsége gátolta hivatása teljesítésében, helyettesét saját költségén kellett tartani. Kérelmükben egy szabályrendelet készítését hozzák javaslatba, mely szerint az említett akadályok esetén a jegyzők helyetteseit a megye fizetné.

* **Fűrészmalom.** Karbunár község lakosága talán az egész megyei községek közül kiválik szegénységre nézve. A lakosok nyomorán némileg segítendő, most 100 fenyőtönköt kapott a község. A tönkök oly borzalmas nagyság, hogy nem lehet felhasogatni őket és csak úgy félvállról mosolyognak a tehetetlen vaczogó oláhokra. Tegnapi ezek kérelmet intéztek az alispánhoz. A kérelemben egy felállítandó vízi fűrészmalom tervezetének jóváhagyását kerik, mivel enélkül nem tudják a tönköket felhasogatni.

* **Visszaküldött szerződés.** Nagyváradi városa szerződést kötött az őssi i—nagyváradi vasut engedélyezésével a területhasználat tárgyában s abban kikötötte a város érdekei szempontjából szükséges feltételeket. A kereskedelmi miniszter a szerződést most pótlás céljából visszaküldötte a városhoz.

x A **Lloyd-kávéházban** ma este Dula Miklós elsőrendű zenekara hangversenyez.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott időny folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat szöveiteimet mélyen leszállított árban bocsátom áruba.* Kívánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabásati termében a legdivatosabb* fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

! Maradékok felárban !

Papj reverendakelme nagy választékban.

EGYESÜLETEK.

A Nagyváradi Katolikus Legényegylet vasárnapi előadása ismét tényes sikert ért. Az egyesület nagyterme zsufolásig megtelt. Az est központját Krüger Aladár dr ügyvéd, lapunk segédszerkesztőjének körütekintő gondossággal és szakszerűséggel kidolgozott előadása képezte, az *általános választói jogról.* Az előadás kommentálásától helyszüke miatt most el kell tekintenünk. Módunkban lesz azonban kivonatossan közölni. Előadás előtt Vörös Lajos szavalta Vörösmarty Szép Ilonkáját sok igyekezettel. Az örökszép költemény szövege a maga aktuális vonatkozásaival bizonyára gondolkodóba ejtette a hallgatóságot. Az est utolsó pontja az egyesületi vegyeskar éneke volt. Egy esti dalt adtak elő preczizitással, érzelmes gyöngédséggel. A karta *Halmos* János nagyváradi városi római katolikus kántor vezette. Ő is tanította be az éneket, a közönség megismételtetett. Örömmel jegyezzük föl, hogy a papság sorából ezúttal *Peszkegy* Ferencz és *Lestyán* Endre dr theologiai tanárok is résztvettek a hallgatóságban az egyesület elnökén s igazgatóján kívül.

A legközelebbi előadás művelődéstörténeti tárgyú. Horváth István polgári iskolai tanár tartja.

A negyvennyolcas népkör vasárnap délután előadást rendezett. *Adorján* Emil dr alelnök megnyitja után *Stokker* József dr köri elnök olvasott föl élvezetesen. Körünk és a politikai helyzet szines. *Kovács* Mihály humorizket adott elő, *Balogh* Irma czimbalomjátékkal mulatta a közönséget.

A vasutasok gyűlése. A magyar szent korona országai vasutas szövetségének nagyváradi kerülete vasárnap, folyó hó 18-án tartotta meg dr Bodor Károly magy. kir. áll. vasutak orvosi tanácsadója elnöklete alatt rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés tárgyai

voltak: A kolozsvári üzletvezetőséghez áthelyezett Molnár János fogalmazó távozásával megüresedett titkári állás betöltése. Az országos gyűlésre kiküldendő megbízottak s azok helyetteseinek megválasztása. A választmány kiegészítése céljából 10 választmányi tag megválasztása. Titkár lett heves küzdelem után Géher Pál forgalmi tiszt, ki nagy szótöbbséggel jutott győzelemre ellenjelöltjével szemben. Az országos gyűlésre kiküldöttek megválasztottak: *Tolnay* Miklós fűtőházi főnök, *Váradi* Ignác ellenőr, helyettes állomásfőnök. Helyetteseik lettek *Rózsa* Ambrus forgalmi főnökségi hivatalnok, *Bittó* Károly állomásfelügyelő. Választmányi tagokul megválasztottak: *Süsz* Gyula ellenőr, *Berettyó-Ujfalú* állomás-főnöke, *Gelléri* Emil mérnök, *műhely-főnök*, *Aberle* Oitó szertár-vezető, *Eperjessy* János raktárnok, *Horváth* Károly pályafelügyelő, *Heverland* Jenő pályafelügyelő, *Révész* Tihámér díjnok, *Saiter* Gyula kocsirendező, *Barna* Ferencz váltóőr, *Völgyi* József munkás. A választás az alapszabályoknak megfelelően titkos szavazás mellett folyt le.

A nagyváradi magántisztviselők egyesülete mult vasárnap délután tartotta évi közgyűlését. *Fényes* Manó elnökölt, *Fried* Ferencz gondos beszámolót nyújtott a lefolyt egyesületi évről, mely után tisztújítás következett. A tisztikar az új egyesületi esztendőre a következőképp alakult meg:

Elnök *Fényes* Manó, alelnök *Schwartz* Izidor, *Fleischhacker* Hugó, *Rác* Jakab, főtitkár *Fried* Ferencz, titkár *Németi* Mihály, pénztáros *Weisz* Lajos, ellenőr *Weinberger* Sándor, könyvtáros *Glück* Gyula, *Spitz* Jenő, jegyző *Vajda* Géza. Álljegyzők: *Weisz* Farkas, *Gáspár* Sándor, *Deutsch* Gyula, számvizsgálók: *Rein* Izidor, *Mandel* Lajos, *Schönfeld* Mihály.

Az egyesületnek 481 tagja van.

IRODALOM.

A Társulati Értesítő. *Gyürky* Ödön dr. derék, agilis kis hetilapja, a Társulati Értesítő, amely a katolikus egyesületi élet fölvilágosztatása körül oly sok érdemet szerzett, az idei esztendőben tizenötödik évfolyamába lépett. Hosszu éveken keresztül a keresztény társadalmi tevékenység hivatott vezetői szólaltak meg e lap hasábjain, hogy irányítást, utmutatást nyujtsanak a nagyfontosságú munkában, melytől a keresztény Magyarország megvalósítását várjuk és reméljük.

Ezt a munkát kívánja folytatni a pártolásra érdemes lap továbbra is. Ajánljuk olvasóink, főként a papság és a tanítóikar figyelmébe.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Három testőr (Várady Araka vendégjátéka. B.)

Szerda: Bohémszerelem. C.

Csütörtök: New-Jork szépe. A.

Péntek: New-Jork szépe. B.

Szombat: A veréb ujdonság. C.

Vasárnap: A veréb (bérletszűnet.)

A dolovai nábob leánya.

Évekkel ezelőtt, ha jól emlékszünk, egy hangversenyen lépett fel Nagyváradon *Váradi* Aranka s kitűnő szavalóképeségével nagy sikere volt. Tegnapi fellépte ezt a sikert juttatja eszünkbe, mert ugyanazok az előnyei nyilvánulnak a szinpadon, mint a minőkkel évekkal ezelőtt megnyerték a közönség tetszését. Igen ügyes az előadó képessége. A mi művészetem mind melegséget, érzést a beszédbe fiatal szí-

nésző bele tud vinni, ezt Várady Arankánál feltaláljuk. Csak hogy ez nem elég. A szinpad elöadáshoz szükséges megfelelő arczjáték is, a beszéd modulációin kívül. Várady Arankánál pedig az arczjáték hiányzik.

Talán mert olyan erős színeket használ arczfestékeknek, a mi arczjáték finomabb árnyalatait és változatosságát lehetetlenné teszi. Ez pedig soket levon a játék melegségéből. Hogy ennek daczára sikere volt, az tehetségét, erejét bizonyítja.

A helyi szereplők mind csak a sikert mozdították elő. Tóth Elek érzéses, pompás Tarján főhadnagya a szívhez szóló igazságával és bensőségével. Peterdy, Nagy Sándor, Palásthy, Komáromy Margit is minden jelenésben tetszettek. Kivált Palásthy szót játékába néhány eredeti, pompás ötletet. Kis epizód szerepeken Bombay keltett derűtséget bakahumorával és dunántulias kiejtésével.

Az egész előadás egyike volt a legjobbaknak, legsikerültebbeknek, aminőt Váradon produkálni lehet. —r.

Várady Aranka második vendégjátéka. Herczegh Ferencz pompás vigjátéka, a rég nem látott «Három testőr» kerül ma felélevenítésre abból az alkalomból, hogy Várady Aranka vendégszerepel. A vendégkisasszony Lizát játsza, aki miatt a nevezetes párbajkomédia lejátszódik. Polacsek borkereskedőt Krasznay, Rátky szerkesztőt Tóth Elek, Flóris bárót Nagy Sándor játsza. A többi pompás alakot Angyal Ilka, Palásthy, Peterdy, Bognár, Hajnal stb. mutatják be.

A veréb. — Gül-Baba. A színház egész személyzetét nagyban foglalkoztatja a legközelebbi két ujdonság: «A veréb» és «Gül-Baba.» Nap mint nap folynak a próbák a készülő ujdonságokból, melyek mindegyike magában véve jelentős színházi esemény lesz. Tekintve a személyzet nagy elfoglaltságát, a csülörtökre tervezett «Tudós nők» ifjúsági előadást az igazgatóság kénytelen volt a jövő hét csütörtökjére halasztani.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 24. Az élesdi állami tisztviselők táncestélye.

Február 24. Az ipar fejlesztő és pártoló egyesület bálja.

Febr. 24. A kiskereskedők tánc-estélye.

A cukrászbál. A cukrász ifjúság vasárnapi bálja a Zöldfában fényesen sikerült. Már este 9 orakor járták a tánczot s csak hajnalban lett vége. A rendezőség szabad buffet czimén hűsítővel, cukorkával, süteménnyel kedveskedett a nagyszámu hölgyközönségnek. Éjjel után csinos emléktárgyat sorsoltak ki, persze cukorból. Az emléket, amely igen izléses kivitelű volt, Suhajda József bálititkár készítette, akinek különben a bálrendezése körül is igen sok tevékenység jutott. A mulatságon befolyt jövedelem jelentékeny összeget juttatott a Kossuth-szobor alapja javára. A mulatságon válogatott, szép hölgyközönség vett részt.

Tánczestély Margittán. A vidéki mulatságok között kiválóan ígérkezik a margittai római katolikus egyháztanács tánczvigalma. A rendezőségben az ottani intelligencia foglalja el a vezérszerepet és fáradságot nem ismerésel buzgólkodik, hogy a tánczestély fényesen sikerüljön. A tánczestély február 25-én lesz megtartva az ottani Margit Szállodában. Tekintve, hogy a mulatság az iskola javára lesz rendezve, Margitta és az egész környék lakossága nagy-

ban érdeklődik iránta. Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 41.

— Eleinte — mondta Ljuba s nem is hallgatott Fomára — Eleinte azt hittem, hogy mindent értek, ami a könyvekben van s most. . . .

— Ugyan hagyd a könyveket — tanácsolta Foma kicsinylő hangon.

— Ugyan! Hát azt azt hiszed, hogy ezt olyan könnyen abba lehet hagyni? Tudod is te, hogy mennyi gondolat van a világon. Oh Istenem! És van olyan gondolat is, amelytől majdnem elég az ember agyveleje . . . Egy könyvben azt olvastam, hogy minden bölcs dollog ami a világon van.

— Minden? — kérdezte Foma.

— Minden. Egy másik könyvben pedig éppen az ellenkezőjét mondja a szerző.

— Látod! Hát nem ostobaság ez?

— Miről beszéltek? — kérdezte Majakin aki hosszú kabátban s rendjelekkel fölékesítve jelent meg az ajtóban.

— Semmiről — felelte Ljuba sötéten.

— Könyvekről, — tette hozzá Foma.

— Miféle könyvekről?

— Ljuba könyveiről . . . azt olvasta, hogy minden, ami a világon van, az okosan van.

— Nos?

— Én pedig azt mondom, hogy ez nem igaz.

— Igen . . . Majakin a szakállát huzogatta s aztán Ljuba felé fordult.

— Miféle könyv az? — kérdezte.

— Egy kis sárga könyv — mondta Ljuba kedvetlenül.

— Tedd az asztalomra . . . Van benne valami . . . Látod, ez ugy eszébe jutott valakinek . . . Igen ügyes formában mondja ezt s ha nem volna annyi tökféjű ember a világon, teljesen igaz is volna. Minthogy azonban a legtöbb tökféjű ember nincs a maga helyén, nem lehet azt mondani, hogy minden ugy van jól a világon, ahogy van . . . Majd elolvasom azt a könyvet . . . talán van benne egy kis ész . . . Isten veled Foma. Maradsz? Vagy jössz?

— Maradok.

— Jó.

Ljuba és Foma megint egyedül maradtak.

— Furcsa ember — mondta Foma s a fejével intett Majakin után.

— Milyen?

— Mindenre tud valamit, mindent elakar takarni a szavaival

— Igen . . . nagyon okos. De nem érti, hogy milyen nehéz az én életem — mondta Ljuba szomoruan.

— Én sem értem! . . . Sokat kigondolsz magadnak.

— Ugyan mit? — kérdezte haragosan a láuy.

— Idegenek . . . idegenek . . . Valami kegyetlenséget akart, mondani de aztán hirtelen elhallgatott. Foma ránézett s miután gondolatban összehasonlította őt Meöinszkájával, szomorú gondolata támadt.

— Milyen sokfélék az emberek. Más a férfi . . . más az asszony, s mindenkivel szemben más érzése van az embernek.

Szemben ültek egymással elgondolkoztak s nem is néztek egymásra.

— Ljubal — mondta most Foma halkán.

Ljuba fölnézett.

— Összezőrdültem Meöinszkájával.

— Miért?

— Bántott.

— Hála isten — felelte a leány, — elcsavarta volna a fejedet . . . rossz asszony, kaczér.

— Nem rossz, — mondta Foma sötéten.

— Kikérem . . .

— Nem, tudod Ljuba, ne beszélj róla rosszat nem szükséges.

— Szereted? . . . Nagyon?

Foma egy darabig hallgatott, kinézett az ablakon s zavartan mondta:

— Nem tudom. De azt hiszem . . . most még jobban, mint azelőtt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőbirtokosok figyelmébe.

A nagyváradi szőlőoltvány telep kezelő bizottság megállapításával, a helybeli birtokosok részére, a városi tanács által meghatározandó ár fizetés mellett, a f. év tavaszán következő, faj szerint elkülönített, erdélyi-, rizling-, mézes fehér-, bakar-, piros és fehér Chasselles szőlőoltványok bocsájtatnak eladásra u. m. 15.000 db feldozásra a legalkalmasabb, két éves dus gyökérzet és tökéletes forradásu, zöld és fás oltványok.

10.000 drb egy éves zöld gyökeres oltvány új ültetésre alkalmas.

5000 drb egy éves gyökeres fás oltvány új ültetésre való.

16.000 drb sima zöld oltvány a megnevezett fajok szerint elkülönítve.

Tisztelettel kéretnek a szőlőbirtokos urak megrendeléseiket f. é. márczius 31-ig alulirotnál, annál is inkább megtenni sziveskedjenek, miután azontul, a vidéki megrendelések is figyelembe fognak vétetni.

Nagyvárad, 1906. február 15.

Márkus János,
hegybíró, telepintéző.

Értéktőzsde.

Budapest, febr. 19.

Oszták hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Oszták-m. államvasuti részvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, febr. 19.

Buza okt.	— — —	16.82
Rozs okt.-re	— — —	17.12
Tengeri április 1906	— — —	14.—
Zab ápr.-ra	— — —	13.64
Repeze aug.-ra	— — —	—.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 febr. 19-án

Magyar aranyáraddék 4%	— — —	113.50
Magyar koronajáradék 4—%	— — —	95.55
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	86.20
Magyar földtehermentsítési kötvény 4%	— — —	96.—
Horváth-szlavon földtehermentsítési kötvény	— — —	96.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — —	218.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	161.—
Oszták járadék papirban	— — —	99.55
Oszták járadék ezüstben	— — —	100.77
Oszták korona járadék	— — —	118.—
Oszták járadék aranyban	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	160.—
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	793.—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	672.25
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	673.—
Német birodalmi márka	— — —	19.07
London vista	— — —	117.30
Páris vista	— — —	240.47
Páris vista	— — —	95.60
20 márkás arany	— — —	23.48

A szerkesztésért felelős:

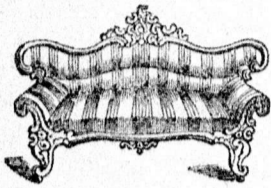
Dr. VUOSKIOS GYULA.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-, szalon- és triszoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata, — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.

Pesti hazai takarékpénztári sorsjegyeket eladunk már most.Készpénzért
a
napiárban.Ugy a részlet-
fizetésre, mint a
letétre való vételnél
a játékjog a
vevőt illeti.Letétre való vételnél
napi áron számítjuk és
elegendő, ha a vevő a
vételnél 30 koronát le-
fizet, a hátralékot tet-
szés szerinti részletek-
ben törleszti.**Központi Takarékpénztár r.-társaság.**

Szilágyi Dezső-utca. (Adorján-ház).

1512.

Hirdetés.

A „NAGYVÁRADI HITELBANK” részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**
Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság.

Egy földbirtokos írja.

B.-Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az On Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debreczenbe, Szathmári Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664. házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát, mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Ont, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvétellel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti címet emlékezetébe hozni és kérem a gyors küldést.

Tisztelettel

Liszkay Ferencz földbirtokos.

Kapnató Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Telefon 417.

Az „Első nagyvárad

Telefon 417.

csizma- és czipőgyár

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

Moskovits Farkas és Tsacég, mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és a legfinomabb lábbelieket *kizárólag kézimunkával* készítetteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házában (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében férfi, női, fiu és gyermek-

czipőket, vízmentes csizmákat eredeti gyári árban árusít és minden pár lábbelire a szabott gyári ár rá van plombálva.

Kitűnő anyag.

Tartós munka.

Legjobb szabás!

Kényelmes viselet!

Legdivatosabb fagon!

